Jaargang 26 AD 2007 nr. 2

Brood des levens

Blijf in hetgeen gij geleerd hebt….de
heilige Schriften, die wijs kunnen maken
tot behoudenis. 2 Timotheüs 3:14 en 15

Tijdschrift tot bemoediging, lering en bevestiging in de waarheid, die in Christus Jezus is.

www.brooddeslevens.com info@brooddeslevens.com

Exodus, DE UITTOCHT, verlossing. (8)

> 29 Maar de Israëlieten gingen op het droge midden door de zee en de wateren waren hun rechts en links als een muur.
> 30 Zo verloste de HERE op die dag de Israëlieten uit de macht der Egyptenaren. En Israël zag de Egyptenaren dood op de oever der zee liggen.
> 31 Toen zag Israël, welk een machtige daad de HERE tegen Egypte gedaan had; en het volk vreesde de HERE en zij geloofden in de HERE en in Mozes, zijn knecht.

Zeker, de Israëlieten gingen, en de weg door de dood bleek een weg ten leven te zijn.
Als uw geweten u aanklaagt, en u niet naar God durft gaan, omdat u beseft, dat u bij God veroordeeld zou worden, kniel dan neer, wijs God op het Lam, op Christus, en roep om verlossing. Dan opent God voor u de weg door het oordeel heen, als Hij u laat zien, dat de dood van Christus uw dood is geweest, waardoor die weg niet in het oordeel, maar in het leven brengt. Maar doe dat in geloof in hetgeen God zegt, zoals de Israëlieten in geloof over de bodem van de zee trokken.

Geen mens is in staat om de dood te bevechten,
die is onafwendbaar, zo God heeft gezegd.
De goede, de trouwe, de boze, de slechte,
voor elk is als einde de dood vastgelegd.
Wat God heeft besloten, blijft zeker en hecht:
wie zondigt die sterft, luidt de wet van Gods recht.

Wie eens is gestorven, hoeft niet meer te vrezen,
voor hem is daarmee aan het recht Gods voldaan.
Wie Jezus zijn Redder en Leidsman laat wezen,
is met Jezus Christus de dood in gegaan.
De weg van verlossing en leven is dat,
doordat Jezus Christus ons lief heeft gehad.

Daarmee is de macht van de zonde verbroken,
want wie is gestorven, die zondigt niet meer.
Daar Jezus voor ons aan het kruis is doorstoken,
leeft “Ik” niet, ons leven is voortaan de Heer.
Houd “Ik” voor de zonde gestorven en dood,
leef voortaan voor God en maak Jezus steeds groot.

De zee werd de dood voor de slavendrijver, voor Farao en de zijnen. Zo is de zonde geoordeeld in het sterven van Christus, wat voor de zondaar, die gelooft, de bevrijding is geworden.
De Israëlieten zagen het, zij begrepen, welk een machtig werk de Here voor hen had gedaan en zij geloofden in de Here en hun leidsman Mozes.
Waren zij niet in geloof de zee ingegaan?
Zeker wel. Maar hoe groot was dat geloof?

O o, wat tobben veel mensen over dat begrip “geloof”.
Vooral doordat zij geen andere uitweg zagen, gehoorzaamden de Israëlieten aan de opdracht om voort te trekken, de zee in. En als u nog steeds moeite hebt om te geloven wat de Here zegt, komt dat misschien niet doordat u te zwaar aan deze dingen beurt, maar doordat u onvoldoende beseft, dat u misschien morgen voor God moet verschijnen. Bekeer u dus van de zonde tot God, want er is geen uitweg! De dood komt. Leg daarom nu gelovig uw hand op de belofte van God, dat wie in de Zoon gelooft, niet in oordeel komt, maar uit de dood in het leven is overgegaan.
Bekering is een opdracht van Godswege:

> 30 God dan verkondigt, met voorbijzien van de tijden der onwetendheid, heden aan de mensen, dat zij allen overal tot bekering moeten komen;
> 31 omdat Hij een dag heeft bepaald, waarop Hij de aardbodem rechtvaardig zal oordelen door een man, die Hij aangewezen heeft, waarvan Hij voor allen het bewijs geleverd heeft door Hem uit de doden op te wekken. (Handelingen 17:30 en 31).

Niemand kan zich verschuilen achter de opmerking “God moet dat doen”. Niet God, maar de mens moet zich bekeren. En dan “geloof in Jezus Christus”. En wacht niet tot God uw geloof vergroot of

vermeerdert. Het zal zeker vermeerderen, maar gehoorzamen komt eerst.

Hoofdstuk 15.

De lofzang na bewuste bevrijding.

1 Toen zong Mozes met de Israëlieten de HERE dit lied en zij zeiden: Ik wil de HERE zingen, want Hij is hoog verheven, het paard en zijn ruiter stortte Hij in de zee.
2 De HERE is mijn kracht en mijn psalm, Hij is mij tot heil geweest. Hij is mijn God, Hem verheerlijk ik, de God mijns vaders, Hem prijs ik.
3 De HERE is een krijgsheld; HERE is zijn naam.
4 De wagens van Farao en zijn legermacht wierp Hij in de zee; de keur van zijn wagenhelden werd in de Schelfzee gedompeld.
5 Watervloeden overdekten hen; in de diepte zonken zij als een steen.
6 Uw rechterhand, HERE, heerlijk door kracht, uw rechterhand, HERE, verpletterde de vijand.
7 In uw grote majesteit vernietigdet Gij wie tegen U opstonden; Gij liet uw toorngloed los, hij verteerde hen als stoppels.
8 Door de adem van uw neus werden de wateren opgestuwd; als een dam stonden de stromen; de watervloeden stolden in het hart der zee.
9 De vijand zeide: Ik achtervolg, haal in, deel de buit; ik koel mijn lust aan hen, trek mijn zwaard; mijn hand roeit hen uit.
10 Gij bliest met uw adem, de zee overdekte hen; als lood zonken zij in geweldige wateren.
11 Wie is als Gij, onder de goden, HERE, wie is als Gij, heerlijk in heiligheid vreselijk in roemrijke daden, wonderbaar in uw doen?
12 Gij strektet uw rechterhand uit; de aarde verzwolg hen.

Deze eerste in de Schrift vermelde lofzang vond plaats na de verlossing. Van de engelen wordt niet gezegd, dat zij zongen, zelfs niet in het veld van Efratha. Zij die verlost zijn, kunnen zingen, zoals in dit lied het geval is. De grootheid van de Here wordt daarin bezongen en zijn grote en machtige daden.
De weergave van vers 2 is in de Statenvertaling en de Engelse King James vertaling anders. Daar staat “Hij is mijn God, daarom zal ik Hem een lieflijke woning maken”. Beide vertalingen kunnen verdedigd worden, maar mijn voorkeur is de weergave in de Staten- vertaling.
In Psalm 22 lezen we in de verzen 2 en 3

2 Mijn God, ik roep des daags, en Gij antwoordt niet, en des nachts, en ik kom niet tot stilte.
3 Nochtans zijt Gij de Heilige, die troont op de lofzangen Israëls.

De vertaling met “tronen” betekent eveneens verblijven of wonen en het laatste heeft men in de Statenvertaling gekozen: wonende onder de lofzangen Israëls. Wonen onder of temidden van lofzangen lijkt mij meer logisch dan tronen op lofzangen.

Zo gezien komt het begrip “wonen” of de “woning van God” in dit lied driemaal voor. De eerste maal is dus in vers 2: “Daarom zal ik Hem een lieflijke woning maken”.
Die gedachte is eveneens lieflijk. Een verlossende God kan en wil wonen onder de lofzangen van hen die Hij verlost heeft. Hoe kostbaar moet zijn woning voor Hem zijn, als daar de lofzangen der verlosten Hem als een gewelf omgeven.
De gemeente is het huidige huis van God op aarde, een woonstede Gods in de Geest. Het is van grote waarde voor de Here, als ook in het samenkomen van de gemeente, waar Hij wil wonen, het huis met lofzangen van verlossing zal zijn gevuld. De levende stenen, die volgens 1 Petrus 2:4 en 5 dat geestelijke huis Gods vormen, zijn geroepen geestelijke offeranden te offeren, die voor God aangenaam zijn door Jezus Christus. Wat zijn dat anders dan de offeranden van lof, die in Hebreeën 13:15 worden genoemd? Maar kan er lof zijn zonder verlossing? Neen immers. De levende stenen zijn

een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk Gode ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht: eens niet zijn volk, nu echter Gods volk, eens zonder ontferming, nu in zijn ontferming aangenomen. (1 Petrus 2:9 en 10).

Bent u een van hen, die verlost zijn en daarvan kunnen zingen tot Gods eer? Dat mag in de gemeente geen uitzondering zijn, maar behoort regel te wezen.

Verlost om bij God te wonen.

13 Gij leiddet in uw goedertierenheid het volk dat Gij verlost hebt; Gij leiddet het door uw kracht naar uw heilige woonstede.
14 Volkeren hoorden het, zij sidderden; beving greep de bewoners van Filistea aan.
15 Toen verschrikten Edoms stamhoofden, huivering greep Moabs machtigen aan; alle bewoners van Kanaan sidderden.
16 Ontzetting en schrik overviel hen, door uw geweldige arm verstarden zij als een steen, terwijl uw volk, HERE, doortrok, uw volk, dat Gij U hebt verworven, doortrok.
17 Gij brengt hen en plant hen op de berg die uw erfdeel is; de plaats die Gij, HERE, tot uw woning gemaakt hebt; het heiligdom, Here, door uw hand gesticht.
18 De HERE regeert voor altoos en eeuwig.

In dit gedeelte wordt tweemaal over de woning Gods gesproken.
Vers 13 zegt ons, dat de Here de verlosten leidde door zijn goedertierenheid. Dat zou ook niet anders kunnen. Als de Here hen naar recht zou behandeld hebben en niet met goeder-tierenheid, dan zou er van verlossing geen sprake geweest zijn.

Hij verloste echter door goedertierenheid en leidde hen door goedertierenheid. En dank zij zijn kracht zou Hij hen naar zijn woning leiden.
Vers 17 zegt over die woning iets meer: De berg van Gods erfdeel, de plaats die God tot zijn woning heeft gemaakt en het heiligdom dat zijn hand heeft gesticht.
Het accent ligt hier niet bij wat de verlosten doen, zoals in vers 2, maar bij God, die zijn woning gesticht heeft op de berg die zijn erfdeel is.
De Here zou Israël inderdaad brengen op de plaats die Hij gekozen had om daar te wonen. Dat was in het erfdeel dat de Here aan Abraham beloofd had, waar Hij Jeruzalem, de stad van de vrede verkoren had en daar de berg, waar de tempel gebouwd is.
Dat is alles historisch gebeuren, waarvan de Bijbel ons verslag geeft. Maar daarmee geeft God aan ons, die een betere verlossing kennen, dan die uit Egypte, een illustratie van wat Hij ons door Jezus Christus bereid heeft.
Ten eerste, God leidt ook ons door goedertierenheid en kracht, maar vervolgens, Hij heeft ook ons tot de woning gebracht op de berg die Hij gekozen heeft. Want zoals de tempel gebouwd is op de plaats waar Abraham zijn zoon offerde en waar David voor de volle prijs ten behoeve van zijn volk het offer bracht (de dorsvloer van Ornan), zo heeft God ook ons gebracht op de plaats waar alles spreekt van het offer, dat Christus voor ons heeft gebracht, waar Hij in Christus woont op het verzoendeksel of de genadetroon.
Petrus heeft in zijn eerste brief geschreven:

> Want ook Christus is eenmaal om de zonden gestorven als rechtvaardige voor onrechtvaardigen, opdat Hij u tot God zou brengen (1 Petrus 3:18).

En in Hebreeën 10:19-22 lezen we:

> 19 Daar wij dan, broeders, volle vrijmoedigheid bezitten om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus,
> 20 langs de nieuwe en levende weg, die Hij ons ingewijd heeft, door het voorhangsel, dat is, zijn vlees,
> 21 en wij een grote priester over het huis Gods hebben,
> 22 laten wij toetreden met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des
> geloofs, met een hart, dat door

We zijn niet alleen met Christus gestorven, maar ook met Hem opgewekt en met Hem in de hemel gezet en vormen als christenen een heilig priesterdom (1 Petrus 2:5); we mogen in het heiligdom tot God naderen en wonen zelfs in zijn huis. Straks zullen we ook met een verheerlijkt lichaam in het Vaderhuis wonen, als onze

Leidsman, Jezus Christus, ons met goedertierenheid en kracht geleid heeft tot op die bestemming.

Oordeel en verlossing een getuigenis voor anderen.
De omliggende volken hebben van de wonderen van God gehoord, zowel van de ondergang van Farao als van de verlossing van Israël.
Waartoe diende dat ?
Het was tot eer van God. Maar het was bovenal een getuigenis van Gods macht en Gods goedertierenheid. Dat is ook gebleken uit de woorden van Rachab in Jericho, veertig jaren later. Zij koos het goede deel, de barmhartigheid van God. De andere inwoners van Kanaan kozen ervoor te doen wat Farao had gedaan: zich verzetten tegen God. De bede van Rachab werd verhoord.
Wat denkt u, zou God vandaag ook het gebed om genade verhoren? O ja, wie erkent, dat het oordeel hem wacht en op de genade van Jezus Christus een beroep doet, zoals Rachab op genade een beroep deed, zal zeker verhoord worden, als hij schuilt achter het scharlaken koord, het bloed van Christus.
Zoals de Israëlieten het bloed aan de deur hadden gestreken, hing Rachab het koord uit het venster. Hebt u ook gekozen voor de plaats achter Jezus' bloed? Dat moet uzelf doen. God doet dat niet voor u. Hier geldt: kies voor het leven, of voor de dood. Het leven is bij Jezus.

> 19 Toen Farao's paarden met zijn wagenen en ruiters in de zee gekomen waren, deed de HERE de wateren der zee over hen terugvloeien, maar de Israëlieten gingen op het droge midden door de zee.
> 20 Toen nam Mirjam, de profetes, de zuster van Aaron, de tamboerijn in haar hand, en alle vrouwen gingen achter haar aan met tamboerijnen en in reidansen.
> 21 En Mirjam zong hun ten antwoord: Zingt de HERE, want Hij is hoog verheven; het paard en zijn ruiter stortte Hij in de zee.

Zing de Here, hoog verheven,
paard en ruiter stortte Hij in zee.
Die verlossing heeft gegeven,
trekt met zijn volk als een Wachter mee.

Zing de Here, hoog verheven,
zijn sterke arm heeft hen uitgeleid.
Hij geeft uit de dood het leven,
d' een kwam om, de ander werd bevrijd.

Zing de Here, hoog verheven,
door het oordeel heen zijn wij verlost.
Hij wild' eeuwig leven geven,
maar dat heeft Jezus de dood gekost.

Zing de Here, hoog verheven,
't gaat naar zijn lieflijke woning heen.
Korte tijd, het duurt slechts even,
dan zijn we daar, en er mist niet een.

Drie dagen ver de woestijn in, en het eerste mopperen.

22 Toen liet Mozes de Israëlieten opbreken van de Schelfzee en zij gingen naar de woestijn Sur; drie dagreizen trokken zij door de woestijn zonder water te vinden.
23 En zij kwamen in Mara, maar zij konden het water van Mara niet drinken, omdat het bitter was. Daarom noemde men die plaats Mara.
24 Toen morde het volk tegen Mozes en zeide: Wat moeten wij drinken?
25 En hij riep luide tot de HERE, en de HERE wees hem een stuk hout; hij wierp het in het water; toen werd het water zoet.

Wel een verschil, de woestijn in plaats van Egypte. En water was er niet. Wat een beproeving voor het geloof.
En toen ze water vonden, bleek dat te bitter om te drinken. Mara betekent dan ook bitter.
En zo gaat het met een christen dikwijls ook. De Here heeft in het evangelie er op gewezen, dat een discipel niet meer is dan zijn Meester. De wereld had Hem niets te bieden en heeft ook een verloste christen niets te bieden. Voor onze bekering was de wereld beslist geen woestijn voor ons. Maar daarna werd ze een woestijn.
En de dorst kan slechts gelest worden door het water, dat de Here geeft. Dat kan eerst bitter smaken, zoals de vrouw uit Sichar ondervond. Ze vroeg "Here, geef mij dat water, opdat ik nooit meer dorst heb", waarop de Here zei "Ga heen, roep uw man".
Was dat woord van de Here het water dat Hij geeft? Inderdaad, en het was eerst bitter, want het legde haar verkeerde leefwijze bloot. Maar later was het niet bitter meer. Het bleek zelfs ten leven te zijn.
De Here wijst ons op het hout op Golgotha en dat maakt het water van Gods Woord zoet. Op dat kruishout werd het bitter van onze zonden weggedaan en wij vrezen niet meer voor het Woord Gods, dat niets verbloemt, maar waarheid is.

Daar gaf Hij hun inzettingen en verordeningen en daar stelde Hij hen op de proef,

26 terwijl hij zeide: Indien gij aandachtig luistert naar de stem van de HERE, uw God, en doet wat recht is in zijn ogen, en uw oor neigt tot zijn geboden en al zijn inzettingen onderhoudt, zal Ik u geen enkele van de kwalen opleggen, die Ik de Egyptenaren opgelegd heb; want Ik, de HERE, ben uw Heelmeester.
27 Daarna kwamen zij in Elim; daar waren twaalf waterbronnen en zeventig palmbomen, en zij legerden zich daar aan het water.

De Israëlieten waren niet verlost door inzettingen en verordeningen. Die kwamen na de verlossing.
Zo is ook voor ons de weg na de bekering een leerschool met gedurig een examen. Maar God bemoedigt ook en laat ervaren, dat Hij ook in de woestijn kan voorzien in hetgeen voor ons nodig is. Israël kwam in Elim, waar het volk zich kon legeren aan het water. Daar waren zeventig palmbomen en twaalf waterfonteinen, een aanwijzing voor Israël, dat de Here hen kende en kon voorzien in de behoefte van allen. Waren er niet zeventig oudsten en twaalf stammen in het volk?

Natuurlijk behoorden de Israëlieten ook in Egypte met God te rekenen. Maar pas na hun verlossing lezen we woorden als in vers 26. Van hen die niet zijn verlost, verwacht de Here niets goeds. Goede manieren komen pas na de geboorte. Goede geestelijke manieren komen pas na de wedergeboorte.

Hoofdstuk 16

Niet alleen mopperen, maar terugverlangen naar Egypte.

1 Toen zij van Elim opgebroken waren, kwam de gehele vergadering der Israëlieten in de woestijn Sin, die tussen Elim en de Sinai ligt, op de vijftiende dag van de tweede maand sedert hun uittocht uit het land Egypte.
2 En in die woestijn morde de gehele vergadering der Israëlieten tegen Mozes en Aaron;
3 en de Israëlieten zeiden tot hen: Och, dat wij door de hand des HEREN in het land Egypte gestorven waren, toen wij bij de vleespotten zaten en volop brood aten; want gij hebt ons in deze woestijn geleid om deze gehele gemeente van honger te doen omkomen.

De vijftiende dag van de tweede maand, een maand na het vertrek uit Egypte dus. En dat terwijl ze zo enthousiast na hun verlossing gezongen hadden. Waar was de dankbaarheid nu? Waar was hun vertrouwen op de liefde en macht van God? Het bleek, dat zij inderdaad niet beter waren dan de Egyptenaren. en slechts door te schuilen achter een deur met het bloed voor het oordeel gespaard waren.

Dat mag wel tot allen, die verlost zijn, spreken. Wij waren niet beter dan anderen, die de verlossing door Jezus Christus niet kennen. We zijn verlost doordat we begrepen hebben, dat we inderdaad het oordeel tegemoet gingen en dat het geloof in Jezus Christus ons in veiligheid stelde. De anderen, als ook zij achter Christus door geloof de veiligheid zouden zoeken, zouden net als wij gered worden, en als zij niet gered zijn, is dat doordat zij zich niet bekeerd en niet geloofd hebben; niet omdat zijn slechter zijn dan wij, of omdat God hen niet wil behouden.
Wat is Gods geduld groot. Want wat was Zijn antwoord?:

Brood en vlees uit de hemel.

> 4 Toen zeide de HERE tot Mozes: Zie, Ik zal voor u brood uit de hemel laten regenen; dan zal het volk uitgaan en verzamelen zoveel als voor elke dag nodig is, opdat Ik het op de proef stelle, of het al dan niet wandelt naar mijn wet.
> 5 En als zij op de zesde dag bereiden wat zij hebben binnengebracht, dan zal dit dubbel zoveel zijn als wat zij op de andere dagen verzamelen.

Egypte kende brood uit de aarde, maar Israël kende voortaan brood uit de hemel. Met dat brood heeft de Here hen veertig jaren gevoed.
Zij moesten vaak en zwaar getuchtigd worden, maar twee dingen zijn door God niet weggenomen:
1 Dat zij uit Egypte verlost waren,
2 dat zij elke dag het manna konden eten.
Begrijpen we, wat de Here ons daarmee wil zeggen?
Wie in geloof tot Jezus gevlucht is, en door zijn bloed is beveiligd, is verlost; en dat maakt God nooit ongedaan. Die mag zich geestelijk ook elke dag voeden met het Brood uit de hemel: Jezus Christus, voor ons op aarde gekomen. Daarmee sterkt Hij ons voor de moeilijke reis en de tegenslagen, die zeker komen. Want de Here heeft gezegd:

> Ik zeg u, niet Mozes heeft u het brood uit de hemel gegeven, maar mijn Vader geeft u het ware brood uit de hemel;
> 33 want dat is het brood Gods, dat uit de hemel nederdaalt en aan de wereld het leven geeft. (Johannes 6:32).

en

> Ik zeg u: Wie gelooft, heeft eeuwig leven.
> 48 Ik ben het brood des levens.
> 49 Uw vaderen hebben in de woestijn het manna gegeten en zij zijn gestorven;
> 50 dit is het brood, dat uit de hemel nederdaalt, opdat wie ervan eet, niet sterve.

> 51 Ik ben het levende brood, dat uit de hemel nedergedaald is. Indien iemand van dit brood eet, hij zal in eeuwigheid leven; en het brood, dat Ik geven zal, is mijn vlees, voor het leven der wereld. (Joh. 6:47-51).

Wie tot geloof is gekomen, hoeft zich niet te beklagen dat het leven op aarde een leven in een woestijn lijkt te zijn geworden. De Here Jezus, het levende Brood, is op aarde gekomen en heeft als geen ander ondervonden wat een woestijn de wereld is. Voor de christenen is de reis door de wereld een leerschool, waarin zij zichzelf en hun Leidsman, Jezus Christus, beter leren kennen en gaan verlangen naar het beloofde land en het huis van de Vader in de hemel.

> 6 Daarop zeiden Mozes en Aäron tot alle Israëlieten: Vanavond zult gij weten, dat de HERE u uit het land Egypte heeft geleid.
> 7 En morgenochtend zult gij de heerlijkheid des HEREN zien, omdat Hij uw gemor tegen de HERE gehoord heeft. Want wat zijn wij, dat gij tegen ons mort?
> 8 En Mozes zeide: Als de HERE u in de avond vlees te eten geeft en in de morgen volop brood, omdat de HERE het gemor waarmede gij tegen Hem gemord hebt, gehoord heeft, wat zijn wij? Niet tegen ons was uw gemor, maar tegen de HERE.

Wie kan in een woestijn dag aan dag brood uit de hemel geven? Maar wie kan ook de vogels gebieden om juist in de legerplaats van Israël neer te strijken? Is dat niet Gods werk alleen?
Had Israël die bevestiging nodig?
Neen, eigenlijk niet. Maar Gods lankmoedigheid is wel heel lang.
En dat is maar gelukkig. Want wij zijn niet anders. Vandaag zingen ook wij en morgen betwijfelen we de trouw en goedheid van de Here, ook al spreken we dat niet uit.

> 9 En Mozes zeide tot Aaron: Zeg tot de gehele vergadering der Israëlieten: nadert voor het aangezicht des HEREN: want Hij heeft uw gemor gehoord.
> 10 Terwijl nu Aaron sprak tot de gehele vergadering der Israëlieten, richtten zij hun blik naar de woestijn, en zie, de heerlijkheid des HEREN verscheen in een wolk.
> 11 Toen sprak de HERE tot Mozes en zeide:
> 12 Ik heb het gemor der Israëlieten gehoord; zeg tot hen: in de avondschemering zult gij vlees eten en in de morgen zult gij met brood verzadigd worden; en gij zult weten, dat Ik, de HERE, uw God ben.
> 13 En des avonds kwamen kwakkels opzetten en overdekten de legerplaats; en des morgens was er een dauwlaag rondom de legerplaats.
> 14 Toen de dauwlaag opgetrokken was, zie, daar lag over de woestijn iets fijns, iets schilferachtigs, fijn als rijm op de aarde.

Vlees en brood, beide uit de hemel. Het spreekt allebei van Christus, van wien Johannes in hoofdstuk 1 van zijn evangelie heeft geschreven “Wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van een eniggeborene van een Vader”. Behalve op de berg der verheerlijking, was het een verborgen heerlijkheid, als in een wolk, maar voor het geloof te ontwaren in zijn woorden en werken.
Voor Israël was het alles een bevestiging van de macht en de trouw van de Here, en een bemoediging om te weten, dat de Here die in Egypte machtig was gebleken, nog even sterk en machtig bij hen was in de woestijn. En wij mogen weten, dat zijn trouw en macht ook in onze omstandigheden dezelfde zijn.

Die in liefde en macht heeft verlost van de zonde,
is dezelfde vandaag in de moeite en strijd.
Als op aarde geen brood voor de ziel wordt gevonden,
heeft Hij dagelijks voor ons voldoende bereid.
Wat u oprapen mag
is genoeg voor een dag.

In Gods Woord vinden wij de Heer Jezus op aarde,
die geen woning of slaapplaats op aard heeft gehad,
die aan ons heeft gedacht en zijn leven niet spaarde,
maar zich neerboog tot zondaars en zelfs met hen at.
Wees tot volgen bereid,
ook in nederigheid.

Die de winden gebiedt en de storm doet bedaren,
de Zoon Gods uit de hemel, de Heer van ‘t heelal,
die om zondaars voor ’t oordeel, dat komt, te bewaren,
voor ons stierf en ons eens tot zich opnemen zal,
is ons Manna, de Heer.
Hem zij eeuwig de eer.

Brood uit de hemel, voor allen toereikend.

15 Toen de Israëlieten het zagen, zeiden zij tot elkander: Wat is dit? Want zij wisten niet, wat het was. Maar Mozes zeide tot hen: Dit is het brood dat de HERE u tot spijze gegeven heeft.
16 Dit is wat de HERE geboden heeft: verzamelt ervan naar ieders behoefte; ieder van u kan voor zijn tentgenoten een gomer per hoofd nemen, naar gelang van het zielental.
17 De Israëlieten nu deden zo en verzamelden het, de een meer en de ander minder.

18 Toen zij het in een gomer maten, had hij die meer verzameld had, niet te veel en hij die minder verzameld had, kwam niet te kort. Ieder had naar zijn behoefte verzameld.

Is het niet vreemd, brood uit de hemel? Zeker, het is vreemd. Zo werd ook de Here Jezus op aarde als vreemd ondervonden. Hij was als Mens uit de hemel zo anders dan de anderen. “Wie is toch deze, dat zelfs de winden en de zee Hem gehoorzamen?” hebben zij gezegd.
Het was het brood dat God gaf. Maar men moest bukken om het te verzamelen.
Wat een les!
We zullen geen geestelijk voedsel, geen brood uit de hemel kunnen eten, als we in eigenwaan en hoogmoed niet kunnen buigen, diep, tot op de grond. Wie veel inzicht heeft en veel van de Bijbel verstaat, zal gevoed worden, als hij bukt en in nederigheid kennis neemt van wat de Schrift hem over Christus voorstelt. Wie heel weinig inzicht heeft, misschien pas bekeerd is, of veel niet begrijpt, en zich niet verheft, maar buigt voor Gods Woord, verzamelt mogelijk niet veel, maar ontvangt desondanks genoeg tot verzadiging van zijn ziel.
Er werd verzameld voor alle huisgenoten. Daar mogen de vaders wel aan denken (en de moeders). Wat de Here u aan geestelijk voedsel geeft, is niet alleen voor u, maar ook voor de huisgenoten.

Geen kliekjes.

19 En Mozes zeide tot hen: Niemand late ervan over tot de morgen.
20 Maar sommigen luisterden niet naar Mozes en lieten ervan over tot de morgen, maar toen was het bedorven van de wormen en stonk. En Mozes werd toornig op hen.

Het manna moest iedere dag opgeraapt worden. Ook ons manna, ons geestelijk voedsel, leent zich niet voor kliekjes. Wat de Here ons voor vandaag geeft, is niet beslist wat Hij ons ook voor morgen geven wil.

Eerst manna, daarna andere dingen.

21 Zij nu verzamelden het elke morgen ieder naar zijn behoefte; maar als de zon heet werd, smolt het.
22 En op de zesde dag verzamelden zij tweemaal zoveel brood, twee gomer voor ieder; en al de vorsten der vergadering kwamen het Mozes berichten.
23 Toen zeide hij tot hen: Dit is wat de HERE gezegd heeft: een rustdag, een heilige sabbat is het morgen voor de HERE; bakt wat gij bakken wilt en kookt wat gij koken wilt; laat al wat overblijft liggen om het tot de volgende morgen te bewaren.

24 Zij lieten het dan tot de volgende morgen liggen, zoals Mozes bevolen had; toen stonk het niet, en er waren geen maden in.

We zouden kunnen vragen Hoe kan dat nou? Het kon toch niet tot een volgende dag bewaard worden!
Het antwoord is, dat gehoorzaam handelen naar het Woord des Heren de garantie voor zegen is. Daarvan afwijken, al strijdt het met onze logica of onze gevoelens, is in strijd met onze liefde voor de Here en is ook altijd funest. Wat dat betreft zijn de woorden in het antwoord van Mozes heel treffend: *Dit is wat de Here gezegd heeft.* Laat dat ook bij ons beslissend zijn.

24 Zij lieten het dan tot de volgende morgen liggen, zoals Mozes bevolen had; toen stonk het niet, en er waren geen maden in.
25 Voorts zeide Mozes: Eet dit vandaag, want heden is het sabbat voor de HERE, vandaag zult gij het niet vinden op het veld.
26 Zes dagen zult gij het verzamelen, maar op de zevende dag is het sabbat; dan is het er niet.

De sabbat is het beeld van de rust voor God en mensen, als al Gods werk, dat mensen door de zonden nodig gemaakt hebben, volbracht is. Er blijft een sabbatsrust voor het volk van God, lezen we in Hebreeën 4:9. Maar die rust is de bekroning van al Gods werk. Dan zijn wij, de gelovigen, niet meer op reis, maar heeft de Here ons reeds lang op onze hemelse bestemming gebracht. Bij de zevende dag, die daarvan spreekt, past het manna helemaal niet, het beeld van Christus in vernedering op aarde.

27 Toen er dan ook van het volk op de zevende dag heengingen om wat te verzamelen, vonden zij het niet.
28 Daarom zeide de HERE tot Mozes: Hoelang weigert gij mijn geboden en wetten te onderhouden?
29 Bedenkt, dat de HERE u de sabbat gegeven heeft; daarom geeft Hij u op de zesde dag brood voor twee dagen. Ieder moet op zijn plaats blijven; niemand mag zijn plaats op de zevende dag verlaten.
30 Toen rustte het volk op de zevende dag.

We zijn hardnekkig en eigenwijs. Waarom is het woord van de Here zo dikwijls niet genoeg voor ons? Menen we eerst in staat te moeten zijn om de beslissing van God te controleren? Zijn wij wijzer dan Hij? Wat maken we het de Here moeilijk en wat is het een wonder, dat Hij ondanks alles genadig en lankmoedig is!

31 Het huis Israëls noemde het: manna; en het was wit als korianderzaad en de smaak ervan was als die van een honigkoek.
32 Mozes zeide: Dit is wat de HERE geboden heeft: vul er een gomer mee, om het voor de toekomende geslachten te bewaren, opdat zij het

brood zien, dat Ik u in de woestijn te eten heb gegeven, toen Ik u uit het land Egypte leidde.
33 Daarom zeide Mozes tot Aäron: Neem een kruik, doe daarin een volle gomer manna en leg dit voor het aangezicht des HEREN, om het voor de toekomende geslachten te bewaren.
34 Zoals de HERE Mozes geboden had, legde Aäron het voor de Getuigenis ter bewaring.
35 De Israëlieten nu hebben veertig jaar het manna gegeten, totdat zij kwamen in bewoond land; het manna hebben zij gegeten, totdat zij kwamen aan de grens van het land Kanaän.
36 Een gomer nu is het tiende van een efa.

Manna, “wat is het”, want zij kenden het niet. Dat woord`wordt ook wel weergegeven met “het is geheel gereed”. Merkwaardiger wijze spreken beide uitdrukkingen op bijzondere wijze van de Heere Jezus als Mens op aarde. Men heeft inderdaad meer dan eens gevraagd “Wie is toch deze?” Maar ook kan gezegd worden, dat Hij geheel gereed was, zoals het paaslam gereed moest zijn om op de veertiende van de maand geslacht te worden. “Zie ik kom om uw wil te doen, o God” heeft Hij gezegd.
Maar Hij is ook gereed om te voorzien in onze behoefte voor de reis door de wereld. De gelovige zal leven, niet door brood, maar door het Woord, dat uit de mond van God uitgaat. Maar Jezus Christus is het vleesgeworden Woord, de Mens uit de hemel, het Manna. De Here heeft daarover in het evangelie van Johannes uitgebreid gesproken:

32 Jezus zeide dan tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, niet Mozes heeft u het brood uit de hemel gegeven, maar mijn Vader geeft u het ware brood uit de hemel;
33 want dat is het brood Gods, dat uit de hemel nederdaalt en aan de wereld het leven geeft.
34 Zij zeiden dan tot Hem: Here, geef ons altijd dit brood.
35 Jezus zeide tot hen: Ik ben het brood des levens; wie tot Mij komt, zal nimmermeer hongeren en wie in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten. (Johannes 6:32-35).

48 Ik ben het brood des levens.
49 Uw vaderen hebben in de woestijn het manna gegeten en zij zijn gestorven;
50 dit is het brood, dat uit de hemel nederdaalt, opdat wie ervan eet, niet sterve.
51 Ik ben het levende brood, dat uit de hemel nedergedaald is. Indien iemand van dit brood eet, hij zal in eeuwigheid leven; en het brood, dat Ik geven zal, is mijn vlees, voor het leven der wereld.
52 De Joden dan streden onderling en zeiden: Hoe kan deze ons zijn vlees te eten geven?
53 Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij gij het vlees van de Zoon des mensen eet en zijn bloed drinkt, hebt gij geen leven in uzelf.

> 54 Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven en Ik zal hem opwekken ten jongsten dage.
> 55 Want mijn vlees is ware spijs en mijn bloed is ware drank.
> 56 Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem.
> 57 Gelijk de levende Vader Mij gezonden heeft en Ik leef door de Vader, zo zal ook hij, die Mij eet, leven door Mij.
> 58 Dit is het brood, dat uit de hemel nedergedaald is; niet gelijk de vaderen gegeten hebben en gestorven zijn; wie dit brood eet, zal in eeuwigheid leven. (Johannes 6:48-58).

Een kruik met manna moest voor latere geslachten als getuigenis bewaard blijven. Die werd later in de ark gelegd, die op zijn beurt ook een bijzonder type van Christus is.

De gehele periode van hun reis door de woestijn hebben de Israëlieten het manna gegeten. Dat betekent, dat de Here er voor ons is als ons geestelijk voedsel al de dagen van onze reis naar onze hemelse bestemming.

Wordt D.V. vervolgd.

Wie is hij, die God tegenspreekt?

Een meisje van een jaar of tien groeit op in een piëtistisch gezin. Haar oudere zusje wijdt haar in in de dingen des levens. Ze legt uit welke mopjes je nooit mag doorvertellen, openbaart geheimen en komt met een raadseltje op de proppen. Lied 116, bundel Johan de Heer: “O grijp vast de doorboorde hand”. Wat is er mis met deze tekst? Terwijl het jongere zusje peinzend voor zich uitstaart, verklapt het oudere zusje alvast: “Wij grijpen niets, God grijpt ons”.
Dat is het begin van een artikel in het RD van 18 December 2006, getiteld “sleutelen aan liedteksten”. Er is niets mis met dat artikel. Maar dat eerste stuk en daarin de laatste woorden: “Wij grijpen niets, God grijpt ons”, die zijn triest.
Ze brengen een wijd verbreide overtuiging tot uitdrukking, die zowel in preken als in gesprekken dikwijls beklemtoond wordt.
Bijbels? Dat denkt men wel.
Dat is echter niet het geval.

Ik ben er van overtuigd, dat onder hen, die verkeren in kringen, waar dit een aanvaarde overtuiging is, velen nochtans gegrepen hebben en, bewust of onbewust, soms twijfelend, door geloof leven uit God hebben. Want er is in die kringen vaak grote eerbied voor God en zijn Woord, er wordt aan de waarachtigheid van Gods

woord niet getwijfeld en dat werkt gelukkig in de prediking door.
En de Here is machtig dat tot zegen te gebruiken. Er is ijver, inzet tot verbreiding van het evangelie onder jong en oud en een zekere bereidheid om tegen de stroom in aan principes vast te houden. Bewonderenswaardig.
Is er ook een andere kant? Waarschijnlijk wel. Maar die zal niet verschillen van andere richtingen en is het noemen dus niet waard.

Maar dat ene: Wij grijpen niets, God grijpt ons. Dat is een eenzijdige halve waarheid, die tot schade van velen het alleenrecht van vermelding lijkt te hebben.
Johannes heeft door de Geest van God in het eerste hoofdstuk van zijn evangelie geschreven: “Hij is gekomen tot het Zijne en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, die in Zijn Naam geloven, welke niet uit den bloede, noch uit de wil des vlezes, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn.

In deze passage worden drie dingen gezegd van hen die kinderen Gods geworden zijn:
1 Zij hebben Jezus Christus aangenomen.
2 Zij hebben in zijn naam geloofd.
3 Zij zijn uit God geboren.
Aannemen en geloven moet de mens doen.
Zij die dat hebben gedaan, zijn uit God geboren.

In Handelingen 2:38-41 lezen we wat Petrus gezegd heeft tegen hen, die op de Pinksterdag in hun geweten geraakt waren:

> 38 En Petrus antwoordde hun: Bekeert u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van uw zonden, en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.
> 39 Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen, die verre zijn, zovelen als de Here, onze God, ertoe roepen zal.
> 40 En met nog meer andere woorden getuigde hij, en hij vermaande hen, zeggende: Laat u behouden uit dit verkeerde geslacht.
> 41 Zij dan, die zijn woord aanvaardden, lieten zich dopen en op die dag werden ongeveer drieduizend zielen toegevoegd.

Zij aanvaardden zijn woord. Het zou verkeerd zijn te beweren, dat zij niet konden aanvaarden.

In het gesprek met de Samaritaanse vrouw (Johannes 4) heeft de Here gezegd:

13 Jezus antwoordde en zeide tot haar: Een ieder, die van dit water drinkt, zal weder dorst krijgen;
14 maar wie gedronken heeft van het water, dat Ik hem zal geven, zal geen dorst krijgen in eeuwigheid, maar het water, dat Ik hem zal geven, zal in hem worden tot een fontein van water, dat springt ten eeuwigen leven.

Men zou dus kunnen zeggen “Zie je nou. Het moet dus gegeven worden”. Maar in Openbaring 22:17 lezen we:

17 En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En wie het hoort, zegge: Kom! En wie dorst heeft, kome, en wie wil, neme het water des levens om niet.

De dorstige moet dus komen en wie wil, moet het water des levens nemen.
Het is natuurlijk beide waar. Wat de zondaar moet nemen, is hetgeen de Here in het evangelie aanbiedt, dat is geeft.
Het zou totaal verkeerd zijn om te zeggen: “De Here geeft niets en hoeft niets te geven”. Maar even verkeerd zou het zijn om te zeggen: “De zondaar kan niets nemen en heeft niets te willen”.
Als de Here zegt “Wie wil neme”, is het eveneens verkeerd om te beweren, dat de Here van de wil van de mens niet afhankelijk is en dat de bewering dat een mens moet willen, in strijd is met de soevereiniteit van God. Gods soevereiniteit is in het geheel niet in het geding. Als de Here zegt, dat de zondaar die wil, mag nemen, is dat een beslissing die God in zijn soevereiniteit heeft genomen, een beslissing die zijn soevereiniteit absoluut niet ontkent of aantast.

Talloos zijn in Gods heilig Woord de verwijten, dat men niet geloofde, niet wilde aannemen, zich niet bekeerde. Het is daarom in strijd met het waarachtige Woord des Heren om te beweren, dat een mens niet kan geloven, niet kan aannemen en zich niet kan bekeren.
Er is over deze dingen veel uitvoeriger te schrijven. Dat zou echter een boek in plaats van een artikel opleveren. Maar het is voldoende om zich te houden aan de woorden Gods. En als God zegt, dat een zondaar zich moet bekeren, en eveneens zegt, dat mensen zich bekeerden, is het onjuist om te zeggen, dat een mens zich niet kan bekeren en niets kan aannemen. De Heilige Geest heeft Paulus in 1 Thessalonicenzen laten schrijven:

6 En gij zijt navolgers geworden van ons en van de Here en gij **hebt het woord onder zware verdrukking met blijdschap des Heiligen Geestes aangenomen,**
7 zodat gij een voorbeeld geworden zijt voor alle gelovigen in Macedonie en in Achaje.

8 Want uit uw midden heeft het woord des Heren weerklonken niet alleen in Macedonie en Achaje, maar allerwegen is uw geloof, dat zich op God richt, bekend geworden, zodat wij daarvan niets behoeven te zeggen.
9 Want zelf verhalen zij van ons, hoe wij bij u ontvangen zijn en **hoe gij u van de afgoden tot God bekeerd hebt,** om de levende en waarachtige God te dienen. (Hoofdstuk 1:6-9).

En eveneens:

13 En hierom danken ook wij God onophoudelijk, dat gij, toen gij het gepredikte woord Gods van ons hebt ontvangen, het **hebt aangenomen** niet als een woord van mensen, maar, wat het inderdaad is, als een woord van God, dat ook werkzaam is in u, die gelooft. (Hoofdstuk 2:13).

Het is verwerpelijke vermetelheid om tegen het Woord Gods in te gaan en te beweren, dat een mens niets kan aannemen en zich niet kan bekeren.

Gods eer in ontferming.

Een regel uit de berijmde lofzang van Zacharias
In hetzelfde artikel van het RD wordt geschreven over een zin in de Lofzang van Zacharias: “Die met ons lot bewogen”. Dat zou als een verkeerde uitdrukking worden beschouwd, alsof God de verlossing uitdacht uit medelijden met mensen. Rechter in het spoor van de gereformeerde leer zou het zijn om te zingen: “Die in Zichzelf bewogen”. Als reden voor de wijziging wordt gegeven: “God verlost niet uit medelijden met de mens, maar tot zijn eer”.

Laten we eens lezen, wat Zacharias in zijn lofzang gezegd heeft:

67 En zijn vader Zacharias werd vervuld met de Heilige Geest en profeteerde, zeggende:
68 Geloofd zij de Here, de God van Israël, want Hij heeft omgezien naar zijn volk en heeft het verlossing gebracht,
69 en heeft ons een hoorn des heils opgericht, in het huis van David, zijn knecht,
70 (gelijk Hij gesproken heeft door de mond zijner heilige profeten van oudsher)
71 om ons te redden van onze vijanden en uit de hand van allen, die ons haten,
72 om barmhartigheid te betonen aan onze vaderen en zijn heilig verbond te gedenken,
73 de eed, die Hij zwoer aan Abraham, onze vader,
74 dat Hij ons zou geven, zonder vreze, uit de hand der vijanden verlost,
75 Hem te dienen in heiligheid en gerechtigheid voor zijn aangezicht, al onze dagen.
76 En gij, kind, zult een profeet des Allerhoogsten heten; want gij zult uitgaan voor het aangezicht des Heren, om zijn wegen te bereiden,

77 om aan zijn volk te geven kennis van heil in de vergeving hunner zonden,
78 door de innerlijke barmhartigheid van onze God, waarmede de Opgang uit de hoogte naar ons zal omzien,
79 om hen te beschijnen, die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods, om onze voeten te richten op de weg des vredes.
(Lukas 1:67-79).

De verzen 72 en 78, waarin over Gods barmhartigheid gesproken wordt, luiden in de Statenvertaling als volgt:

72 Opdat Hij barmhartigheid deed aan onze vaderen, en gedachtig ware aan Zijn heilig verbond;

77 Om Zijn volk kennis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden,
78 Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte;

Het valt niet te betwisten, dat Zacharias Gods bedoeling om te redden aan Gods barmhartigheid toeschreef (vers 71 en 72) en dat hij de bedoeling van God om zijn volk kennis van heil te geven in de vergeving hunner zonden (vers 77) toeschreef aan de innerlijke barmhartigheid van onze God (vers 78).

De lofzang van Maria.

46 En Maria zeide: Mijn ziel maakt groot de Here,
47 en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland,
48 omdat Hij heeft omgezien naar de lage staat zijner dienstmaagd. Want zie, van nu aan zullen mij zalig prijzen alle geslachten,
49 omdat grote dingen aan mij gedaan heeft de Machtige. En heilig is zijn naam,
50 en zijn barmhartigheid van geslacht tot geslacht voor wie Hem vrezen.
51 Hij heeft een krachtig werk gedaan door zijn arm, en Hij heeft hoogmoedigen in de overlegging huns harten verstrooid;
52 Hij heeft machtigen van de troon gestort en eenvoudigen verhoogd,
53 hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden.
54 Hij heeft Zich Israël, zijn knecht, aangetrokken, om te gedenken aan barmhartigheid,
55 (gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaderen) voor Abraham en zijn nageslacht in eeuwigheid.

Vers 49 zegt hier, dat Gods barmhartigheid is van geslacht tot geslacht voor wie Hem vrezen. Maria zei dat in verband met haar verwachting van de geboorte van de Verlosser.
In vers 54 betrok zij Gods barmhartigheid op geheel Israël.

In Efeze 2 schreef Paulus:

4 God echter, die rijk is aan erbarming, heeft, om zijn grote liefde, waarmede Hij ons heeft liefgehad,
5 ons, hoewel wij dood waren door de overtredingen mede levend gemaakt met Christus, (door genade zijt gij behouden),
6 en heeft ons mede opgewekt en ons mede een plaats gegeven in de hemelse gewesten, in Christus Jezus,
7 om in de komende eeuwen de overweldigende rijkdom zijner genade te tonen naar zijn goedertierenheid over ons in Christus Jezus.

Hier wordt gesproken van Gods erbarming, Gods grote liefde voor ons en Gods goedertierenheid over ons in Christus Jezus.

In Titus 3 heeft de apostel geschreven:

3 Want vroeger waren ook wij verdwaasd, ongehoorzaam, dwalende, verslaafd aan velerlei begeerten en zingenot, levende in boosheid en nijd, hatelijk en elkander hatende.
4 Maar toen de goedertierenheid en mensenliefde van onze Heiland en God verscheen,
5 heeft Hij, niet om werken der gerechtigheid, die wij zouden gedaan hebben, doch naar zijn ontferming ons gered door het bad der wedergeboorte en der vernieuwing door de Heilige Geest,
6 die Hij rijkelijk over ons heeft uitgestort door Jezus Christus, onze Heiland,

Hier wordt de goedertierenheid en mensenliefde van God onze Heiland genoemd.
Niet de liefde tot uitverkorenen, maar mensenliefde. Het kan niet algemener. (vers 4).
In vers 5 wordt gezegd, dat God ons gered heeft naar zijn ontferming.

Psalm 116:5 bevestigt, dat de Here een ontfermer is:

5 genadig is de HERE en rechtvaardig, onze God is een ontfermer.

Wie een concordantie heeft, kan eens opzoeken hoe dikwijls met betrekking tot het wezen en handelen van God wordt gezegd, dat Hij goedertieren is, zich ontfermt, barmhartigheid bewijst, liefde betoont en zo voort. Er staat zelfs in Johannes 3, dat God de wereld zo heeft liefgehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren zal gaan, maar eeuwig leven zal hebben.

Verlost God niet uit medelijden met de mens, maar tot zijn eer?
Wie dat beweert kent blijkbaar noch de Vader, noch zijn Woord en heeft kennelijk Gods goedertierenheid nog niet ondervonden.
Psalm 89:15 zegt:

gerechtigheid en recht zijn de grondslag van uw troon, goedertierenheid en trouw gaan voor uw aangezicht henen.

God is een heilig God. Hij kan de zonde niet dulden noch over het hoofd zien. Maar wie tot Gods troon nadert, ontmoet eerst wat voor Hem uitgaat, dat zijn “goedertierenheid en trouw”. Want God woont niet op de rechterstoel, hoewel Hij recht zal doen, maar op de genadetroon.
Inderdaad, goedertierenheid en mensenliefde ontmoeten we in Jezus Christus, de Zoon van de God, die Hem zond omdat Hij de wereld liefhad.

Wat is Gods eer en wat is Gods heerlijkheid?
Zijn heiligheid, zijn macht, zijn gerechtigheid, zijn grootheid, zijn onaantastbaarheid, zijn algenoegzaamheid, zijn soevereiniteit, zijn trouw.
Is er niet meer? Zeker wel.
God is liefde.

Mozes heeft aan de Here gevraagd “Toon mij nu uw heerlijkheid”.
Het antwoord was “Mij zal geen mens zien en leven”. Maar ook:

> Zie, bij Mij is een plaats, waar gij op de rots kunt staan;
> 22 wanneer mijn heerlijkheid voorbijgaat, zal Ik u in de rotsholte zetten en u met mijn hand bedekken, totdat Ik ben voorbijgegaan.
> 23 Dan zal Ik mijn hand wegnemen en gij zult Mij van achteren zien, maar mijn aangezicht zal niet gezien worden. (Exodus 33:21-23).

In hoofdstuk 34 lezen we:

> 5 En de HERE daalde neder in een wolk, stelde Zich daar bij hem en riep de naam des HEREN uit.
> 6 De HERE ging aan hem voorbij en riep: HERE, HERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig, groot van goedertierenheid en trouw,
> 7 die goedertierenheid bestendigt aan duizenden, die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft; maar de schuldige houdt Hij zeker niet onschuldig, de ongerechtigheid der vaderen bezoekende aan kinderen en kindskinderen, aan het derde en vierde geslacht.

Het gezicht van de Here zag Mozes niet, maar de Here riep zijn naam uit. Hoe was die naam?
Die naam is “Here Here, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van goedertierenheid en trouw”.
Dat gaat vooraan en dat staat voor alle dingen vast.

De eer en de heerlijkheid van de Here zijn groot. Waar zien we die, voor zover we die kunnen zien? In het gezicht dat Jesaja zag?:

> 1 In het sterfjaar van koning Uzzia zag ik de Here zitten op een hoge en verheven troon en zijn zomen vulden de tempel.

> 2 Serafs stonden boven Hem; ieder had zes vleugels: met twee bedekte hij zijn aangezicht, met twee bedekte hij zijn voeten en met twee vloog hij.
> 3 En de een riep de ander toe: Heilig, heilig, heilig is de HERE der heerscharen, de ganse aarde is van zijn heerlijkheid vol.
> 4 En de dorpelposten beefden van het luide roepen en het huis werd vervuld met rook.
> 5 Toen zeide ik: Wee mij, ik ga ten onder, want ik ben een man, onrein van lippen, en woon te midden van een volk, dat onrein van lippen is; en mijn ogen hebben de Koning, de HERE der heerscharen, gezien. (Jesaja 6:1-5).

Zonder twijfel laat dat iets van Gods heerlijkheid zien.
Of zien we ze in het gezicht van Ezechiel?:

> 22 Boven de hoofden der wezens was wat geleek op een uitspansel als ontzagwekkend ijskristal, uitgespreid boven over hun hoofden.
> 23 En onder het uitspansel stonden hun vleugels recht naar elkander uitgestrekt; ieder had er twee, die van voren en van achteren zijn lichaam bedekten.
> 24 Als zij gingen, hoorde ik het geruis hunner vleugels als het gebruis van vele wateren, als de stem des Almachtigen: een dreunend geluid als van een leger; als zij stilstonden, lieten zij hun vleugels hangen.
> 25 En een stem klonk van boven het uitspansel dat boven hun hoofden was; als zij stilstonden, lieten zij hun vleugels hangen.
> 26 Boven het uitspansel boven hun hoofden was wat er uitzag als lazuursteen, dat de vorm had van een troon; en daarboven, op hetgeen een troon geleek, een gedaante, die er uitzag als een mens.
> 27 En ik zag iets schitteren als metaal; vanaf wat op zijn lendenen leek naar boven als vuur omvat door een hulsel; en vanaf wat op zijn lendenen leek naar beneden, zag ik iets als vuur omgeven door een glans.
> 28 Zoals de aanblik is van de boog, die in de regentijd in de wolken verschijnt, zo was de aanblik van die omhullende glans. Aldus was het voorkomen der verschijning van de heerlijkheid des HEREN. Toen ik haar zag, viel ik op mijn aangezicht. (Ezechiel 1:22-28).

Het lijdt geen twijfel, dat ook dit gezicht van Ezechiel ons iets toont van de grote God, die een ontoegankelijk licht bewoont, die geen mens gezien heeft of zien kan, wien ere zij en eeuwige kracht.
Beide visioenen, die van Jesaja en die van Ezechiel, tonen ons God in zijn heerlijkheid. Maar toen Mozes vroeg “toon mij nu uw heerlijkheid”, was het antwoord van God, “Here Here, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van goedertierenheid en trouw”. God noemt als zijn heerlijkheid, dat Hij barmhartig en genadig is, lankmoedig en groot van goedertierenheid.
Hoe zou er dan een tegenstelling kunnen zijn tussen de verlossing uit medelijden en ontferming en verlossing die tot eer van God is? Juist dat medelijden, die ontferming, die genade noemt God als

zijn heerlijkheid en juist die ontferming en die genade zijn tot Gods eer.

Als we aan de gezichten van Jesaja en Ezechiel denken, moeten we zeggen: inderdaad, hoe ontoegankelijk voor een sterfelijk mens, hoe oneindig ver boven ons en ons bevattingsvermogen is de heerlijkheid Gods.
Maar is er geen andere mogelijkheid om de heerlijkheid van de Here te aanschouwen?

In 2 Corinthiers 3:18 heeft Paulus geschreven:

> 18 En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende...

en in vers 6 van hoofdstuk 4 schreef hij:

> Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.

In Hem, Jezus Christus, woont de ganse volheid der Godheid lichamelijk (Kolosse 1:19 en 2:9). Hij is Immanuel, God met ons.
Johannes heeft over Hem geschreven:

> 14 En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid.
> (Johannes 1:18).

Waar en wanneer hebben zij de heerlijkheid van de Zoon Gods gezien? De vertalers gingen er blijkbaar van uit, dat aan de verheerlijking op de berg gedacht moet worden en hebben daarom de zin “wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader” tussen haken gezet, alsof het een tussenzin is. De oorspronkelijke zin zou dan zijn: “Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond vol van genade en waarheid”.
Maar die haakjes zijn mensenwerk en hebben dus geen betekenis.
In Johannes 2, als de Here in Kana het water in wijn heeft veranderd, lezen we:

> 11 Dit heeft Jezus gedaan als begin van zijn tekenen te Kana in Galilea en Hij heeft zijn heerlijkheid geopenbaard, en zijn discipelen geloofden in Hem.

Zijn heerlijkheid bestond dus niet alleen in blinkend witte kleding en een aangezicht dat straalde als de zon. Er is ook andere heerlijkheid, zoals de heerlijkheid van zijn macht en van zijn liefde.

Maar er is meer. Er is ook de heerlijkheid van het geslachte Lam Gods, en Hem komt de eer toe omdat Hij geslacht is.
Is er dan heerlijkheid te zien in Een die geslacht is? Is dat tot zijn eer?
De engelen zeggen het:

> 11 En ik zag, en ik hoorde een stem van vele engelen rondom de troon, en van de dieren en de oudsten; en hun getal was tienduizenden tienduizendtallen en duizenden duizendtallen,
> 12 zeggende met luider stem: Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de macht en de rijkdom, en de wijsheid en de sterkte, en de eer en de heerlijkheid en de lof.
> 13 En alle schepsel in de hemel en op de aarde en onder de aarde en op de zee en alles wat daarin is, hoorde ik zeggen: Hem, die op de troon gezeten is, en het Lam zij de lof en de eer en de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheden. (Openbaring 6:11-13).

Is het niet tot eer van God, dat Hij in zijn liefde aan zondaars dacht? Is het niet tot eer van Christus, dat Hij kon zeggen: “Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en mijn leven te geven tot een losprijs voor velen”? Hoe groot was Hij in Gethsemane, toen Hij bad “uw wil geschiede”! Hoe groot, toen Hij aan het kruis voor zijn vijanden bad, toen Hij vrijwillig zichzelf tot een schuldoffer stelde, hoewel Hij de zondeloze Zoon van God is, hoe groot, dat Hij, door wie alle dingen geworden zijn, zijn leven voor zondaars heeft afgelegd.
Als we Hem zien met een bebloede rug en met doornen gekroond, terwijl een woord van Hem voldoende zou zijn om zijn beulen weg te vagen, zien we dan niet een mateloze grootheid van ontferming en opoffering, die groter eer betekent dan al de luister van de hemel?
Wie is zo onnadenkend om een tegenstelling te zien tussen de eer van God in de verlossing en zijn medelijden en ontferming? Nergens zien we iets dat zo zeer tot eer van God is als het kruishout der schande op Golgotha, want nergens zien we zo sterk Gods mededogen als daar.

Als wij U zien, geboeid, bespot, geslagen,
de Man van smart, gehangen aan het kruis,
die al dat leed om onzentwil wou dragen,
de Zoon en de Gebieder in Gods huis,
dan zien we aan uw kruis geen schande meer,
maar in vernedering de grootste eer.

Dan gaan uw wonden van uw grootheid spreken,
veel groter dan een koning op zijn troon.

hoe groot is dan aan ’t kruis uw eer gebleken,
de Koning in vernedering, Gods Zoon.
Wie is er groter dan Een die zich geeft,
opdat zijn grootste vijand eeuwig leeft?